

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 141/12

Luksemburg, 12 listopada 2019 r.

Wyrok w sprawie C-233/18
Haqbin / Federaal Agentschap voor de opvang van asielzoekers

Wnioskodawca ubiegający się o ochronę międzynarodową winny poważnego naruszenia reguł obowiązujących w ośrodku dla cudzoziemców, do którego został przyjęty, oraz szczególnie agresywnego zachowania nie może zostać ukarany cofnięciem świadczeń materialnych w ramach przyjmowania związanych z zakwaterowaniem, wyżywieniem lub odzieżą

W wydanym w dniu 12 listopada 2019 r. wyroku w sprawie Haqbin (C-233/18) wielka izba Trybunału wypowiedziała się po raz pierwszy w przedmiocie przyznanego państwom członkowskim w art. 20 ust. 4 dyrektywy 2013/33 prawa do określenia sankcji mających zastosowanie, w sytuacji gdy wnioskodawca ubiegający się o ochronę międzynarodową okaże się winny poważnego naruszenia reguł obowiązujących w ośrodku dla cudzoziemców, do którego został przyjęty, oraz szczególnie agresywnego zachowania. Trybunał orzekł, że przepis ten, analizowany w świetle art. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, nie pozwala w takich wypadkach państwom członkowskim na nakładanie sankcji polegających na cofnięciu, nawet czasowo, świadczeń materialnych w ramach przyjmowania związanych z zakwaterowaniem, wyżywieniem lub odzieżą.

Zubair Haqbin jest obywatelem Afganistanu i przybył do Belgii jako małoletni bez opieki. Po złożeniu wniosku o udzielenie mu ochrony międzynarodowej został przyjęty do ośrodka dla uchodźców. W tym ośrodku uczestniczył w bójce między mieszkańcami o różnym pochodzeniu etnicznym. W następstwie tych wydarzeń dyrektor ośrodka dla uchodźców zdecydował pozbawić go na okres 15 dni pomocy materialnej w ośrodku recepcyjnym. Przez ten okres Z. Haqbin, jak sam twierdzi, spędzał noce w jednym z parków w Brukseli oraz u przyjaciół.

W tych okolicznościach sąd odsyłający, rozpatrując apelację Z. Haqbina od wyroku sądu pierwszej instancji oddalającego jego skargę na decyzję o usunięciu z ośrodka, zwrócił się do Trybunału z pytaniem, czy organy belgijskie mogą cofnąć lub ograniczyć świadczenia materialne w ramach przyjmowania wnioskodawcy ubiegającemu się o ochronę międzynarodową znajdującemu się w sytuacji takiej jak Z. Haqbin. Ponadto, w świetle szczególnej sytuacji Z. Haqbina, pojawiła się kwestia, na jakich warunkach taka sankcja może zostać wymierzona na małoletniego bez opieki.

Trybunał najpierw uściślił, że sankcje, o których mowa w artykule 20 ust. 4 dyrektywy 2013/33, co do zasady mogą dotyczyć świadczeń materialnych w ramach przyjmowania. Jednak sankcje takie, zgodnie z art. 20 ust. 5 tej samej dyrektywy, powinny być obiektywne, bezstronne, uzasadnione i proporcjonalne do konkretnej sytuacji wnioskodawcy, a także, w każdych okolicznościach, pozostawić mu dostęp do godnego poziomu życia.

Tymczasem cofnięcie, nawet czasowo, świadczeń materialnych w ramach przyjmowania związanych z zakwaterowaniem, wyżywieniem lub odzieżą byłoby nie do pogodzenia z obowiązkiem zapewnienia wnioskodawcy godnego poziomu życia. Sankcja taka pozbawiłaby go bowiem możliwości zaspokojenia najbardziej podstawowych potrzeb. Ponadto naruszałaby ona zasadę proporcjonalności.

Trybunał dodał, że państwa członkowskie mają obowiązek zagwarantowania godnego poziomu życia w sposób trwały i bez przerwy oraz że organy odpowiedzialne za przyjmowanie

wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową powinny zapewnić, w sposób kontrolowany i na ich własną odpowiedzialność, dostęp do świadczeń w ramach przyjmowania właściwych do zapewnienia takiego poziomu życia. Nie mogą zatem zadowolić się, jak zamierzały właściwe organy belgijskie, wręceniem relegowanemu wnioskodawcy wykazu prywatnych ośrodków dla osób bezdomnych, które mogłyby go przyjąć.

Jeżeli chodzi o sankcję polegającą na ograniczeniu świadczeń materialnych w ramach przyjmowania taką jak cofnięcie lub ograniczenie dziennej diety, Trybunał uściślił, że to właściwe organy powinny w każdych okolicznościach zapewnić, że w świetle konkretnej sytuacji wnioskodawcy oraz w świetle wszystkich okoliczności sprawy taka sankcja jest zgodna z zasadą proporcjonalności i nie narusza godności ludzkiej wnioskodawcy. W tej kwestii Trybunał przypomniał, że w wypadkach wskazanych w art. 20 ust. 4 dyrektywy 2013/33 państwa członkowskie mogą przewidzieć sankcje inne niż te, które dotyczą świadczeń materialnych w ramach przyjmowania, takie jak umieszczenie wnioskodawcy w odseparowanej części ośrodka dla uchodźców bądź przeniesienie go do innego ośrodka dla uchodźców. Ponadto właściwe organy mogą zdecydować – z poszanowaniem warunków wymienionych w tej dyrektywie – o zatrzymaniu wnioskodawcy.

Jeżeli wnioskodawca jest małoletnim pozbawionym opieki, a zatem osobą szczególnej troski w rozumieniu dyrektywy 2013/33, organy krajowe, gdy stosują sankcje na podstawie art. 20 ust. 4 tej dyrektywy, powinny dokładniej uwzględniać konkretną sytuację małoletniego oraz zasadę proporcjonalności. Sankcje te, w świetle między innymi art. 24 karty praw podstawowych, powinny być stosowane ze szczególnym uwzględnieniem nadrzędnego interesu dziecka. Dyrektywa 2013/33 nie stoi zresztą na przeszkodzie temu, by organy państwa członkowskiego zdecydowały o powierzeniu małoletniego służbom lub organom sądowym właściwym w sprawach ochrony małoletnich.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106